Українська мова. 11 клас
Навчальні матеріали
https://pidruchnyk.com.ua/1239-ukrainska-mova-11-klas-avramenko.html

Теми для самостійного опрацювання
1 семестр

Тема 1. Мовна стійкість як ключова риса національної особистості. Практична риторика.
Тема 2. Морфологічна норма.
Тема 3. Синтаксична норма.

Контрольна робота №1
Прикметник. Відмінкові закінчення прикметників. Ступені порівняння прикметників. Синонімічні способи вираження різного ступеня ознаки. Правопис прислівників. Ступені порівняння. Складні випадки узгодження й відмінювання числівника. Дієслово й дієслівні форми. Складні випадки словозміни дієслів дати, їсти, відповісти, бути та ін. Паралельні форми вираження наказового способу дієслів 1 та 2 особи множини. Активні й пасивні дієприкметники

1 варіант
1 рівень
Прочитайте текст і виконайте завдання 1─ 4.

[1] На ще не зовсім заплющене око озера впав густий туман. [2] Улоговину заповнив білий пухнастий оболок, що спустився на прогаль урочища Нечимного. [3] Лише Водяник ніби ще стереже від остаточного занепащення легендарне озеро народжене льодовиком. [4] Ось він, прорвавши пелену туману, виринув з води. [5] Потім приліг подрімати в озері. [6] Голубе око плеса дивиться на небо, яке гойдають крилами й озвучують прощальними звуками перелітні птахи.

Завдання 1─ 4 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

1.У першому реченні вжито прикметників
А один **Б** два **В три** **Г** чотири **Д** п'ять
2. Дієприкметниковий зворот є в реченні
А [1] **Б** [2] **В** [3] **Г**[4] **Д** [6]
3. Дієприслівниковий зворот є в реченні

А [1] **Б** [2] **В** [3] **Г**[4] **Д** [6]

4.Пуктуаційну помилку допущено в реченні

А [1] **Б**[2] **В**[3] **Г**[4] **Д**[5]

Завдання 5 ─ 20 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

5.Помилку при утворенні присвійних прикметників допущено в рядку

А Андріїв, батьків **Б** Галін, дідів

В доччин, Ігорів Г Маріїн, ненин

Д няньчин, шевців

6. *Правильно утворено ступені порівняння прикметників у рядку*

А щонайгірший, найстарший, найменш дзвінкий, більш серйозний

Б найбільш весняний, щонайтонший, менш свіжий, тривожніший

В порожніший, дуже веселий, більш оригінальний, найнадійніший

Г якнайцікавіший, найбільш вагомий, менш глухий, більш свіжий

Д предобріший, найбільш вишуканий, щонайкращий, найбільш сумний

7.Форми ступенів порівняння можна утворити від усіх прикметників рядка

А героїчний, смішний, синьоокий, зручний

Б дорогий, близький, крижаний, новий

В далекий, червоний, дрібний, короткий

Г високий, великий, сміливий, солонуватий

Д сливовий, білий, пізній, сухий

8.Помилку у творенні ступеня порівняння прикметника допущено в реченні

А Сила слова гостріша від штика.

Б Краю, мій краю, кращого за тебе я в житті не знаю.

В У долинах річок клімат більш сприятливий для землеробства.

Г Треба знайти найбільш зручний шлях.

Д Щоб світ став добрішим, треба почати з самого малого.

9. *Помилково узгоджено числівник з іменником у рядку*

А семеро козенят , троє медсестер

Б чотири екзамени, три інженери

В півтора ящика, два апельсини

Г двадцять два варіанти, одна друга дороги

Д сорок з половиною ящиків, дві треті апельсина

10**.** *Порушено граматичну норму на позначення часу в рядку*

А пів на 12 **Б** третя година 10 хвилин

В двадцять хвилин сьомої **Г** двадцять хвилин по другій

Д третя година п’ять хвилин

11.Правильну відмінкову форму числівника <u>сто вісімдесят сім</u> наведено в рядку

А Р. в. ста вісімдесяти семи **Б** Д. в. сто вісімдесяти семи

В З. в. ста вісімдесят сім **Г** О. в. ста вісімдесятьма сіма

Д М. в. (у) сто вісімдесяти семи

12.У всіх дієсловах у ІІ особі однини пишеться в закінченні ***и*** *в рядку*

А сидіти, бігти, спати **Б** хотіти, сумувати, лежати

В кликати, зеленіти, казати **Г** боротися, писати, скакати

Д нездужати, клеїти, читати

13. У всіх дієсловах на місці пропущених букв потрібно писати букву Е або Є в рядку

А каж..те, сад..те, рад..шся **Б** грі..шся, пиш..ш, бажа..те

В кле..те, зароб..ш, нес..ш **Г** заспіва..ш, писат..ме, учит..му

Д заговор..те, побач..мо, оточу..те

14.Букву Е слід писати в усіх особових закінченнях дієслів у рядку

А бач..ш, печ..ш, тям..ш **Б** лет..ш, створ..ш, покаж..ш

В стан..ш, вийд..ш, зустрін..ш **Г** посад..ш, ухвал..ш, пробач..ш

Д зроб..ш, змож..ш, куп..ш

15. Лише активні дієприкметники наведено в рядку

А печений, зів'ялий, бачений **Б** колотий, посивілий, ріжучий

В світліючий, пожовкле, змарнілий **Г** звернений, знищений, опрацьовані

Д керуючий, вивчений, принесений

16. При утворенні наказового способу допущено помилку в рядку

А стань, розріжте, показуй **Б** сядь, поставте, підкреслімо

В поставте, кинь , повірте **Г** пишімо, в'яжіть, сидімо,

Д пішли, пока́зуй, сядьте

17. Усі дієслова безособові в рядку

А залило, вимерзло, нудить, пахло **Б** дощить, живеться, кортить, думає

В сміється, підмерзає, не віриться, висушило

Г зітхає, хвилюється, регоче, трусить **Д** стогне, сутеніє, дощить, вітряно

18. Усі прислівники пишуться через дефіс у рядку

А по/перше, по/твоєму, віч/на/віч по/двоє

Б хоч/не/хоч, на/гора, по/моєму,по/батькові

В день/у/день, по/українськи, на/добраніч, по/нашому

Г тихо/тихо,будь/що/будь, по/братському, куди/небудь

Д до/тепер, по/людськи, по/сусідськи, далеко/далеко

19.Разом треба писати всі прислівники у варіанті

А ні/коли, на/впроти, з/вечора, без/відома

Б ліво/руч, мимо/волі, наса́м/перед, нашвидку/руч

В на/переваги, на/взнак, рік/у/рік, де/інде

Г куди/небудь, з/ненацька, за/раз, на/половину

Д час/від/часу, що/години, що/далі, що/денно

20. При словозміні допущено помилку в рядку

А їдять **Б** борються **В** дасиш
Г розповісте **Д** відповімо

ІІІ рівень

Завдання 21-24 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ (кожне завдання 4б.)

21. *Установіть відповідність між наведеними прикладами слів та їхньою формою*

1 вирвано, загарбано, підбито, покрито	**А** дієприкметник
2 замерзлий, зів'ялі, оповитий, зрубана	**Б** безособова форма
3 погулявши, наївшись, посміхнувшись, співаючи	**В** інфінітив
4 стояти, німіти, сміятися, опрацьовувати	**Г** дієприслівник
	Д особове дієслово

22. *Установіть відповідність між дієсловом та його морфологічним аналізом*

1 дієслово минулого часу, доконаного виду, дійсного способу, чоловічого роду, однина.	**А** розказала б
2 дієслово теперішнього часу, недоконаного виду, дійсного способу, однина, І дієвідміна	**Б** говорила
3 дієслово минулого часу, недоконаного виду, дійсного способу, жіночого роду, однина, ІІ дієвідміна.	**В** співає
4 дієслово минулого часу, недоконаного виду, дійсного способу, множина, І дієвідміна	**Г** купували
	Д засміявся

23. Установіть відповідність між формою дієприкметника та його характеристикою

1 зволожений	**А** активний, теперішній час, жіночий рід
2 співаюча	**Б** активний, минулий час, орудний відмінок
3 ораній	**В** пасивний, однина, давальний відмінок
4 присохлим	**Г** пасивний, однина, чоловічий рід
	Д пасивний, однина, теперішній час

24.З'ясуйте, якими частинами мови є виділені в реченні слова (цифра позначає наступне слово)

Дика груша *(1)облита* білим молоком, і в тому пахучому молоці, *(2)що (3)стиха* піниться, бджоли *(4)неначе* киплять.

1облита	**А** займенник
2що	**Б** дієприкметник (форма дієслова)
3стиха	**В** прислівник
4неначе	**Г** сполучник
	Д частка

ІV рівень

25.Спишіть речення, розставте розділові знаки, підкресліть усі члени речення, надпишіть над кожним словом частину мови (2б.)

Обличчя натхненно розшарілось і освітившись якимись новими думками стало тоншим інтелектуальнішим багатшим у ньому з’явилась сила нових несподіваних відтінків.

Контрольна робота №2

Синтаксична помилка. Складні випадки синтаксичного узгодження та варіанти синтаксичного керування. Уживання прийменників в і на з географічними назвами і просторовими іменниками, словосполучення з прийменниками по, в(у), при, за, із-за. Уживання похідних сполучників. Варіанти граматичного зв'язку підмета й присудка. Порядок слів у реченні. Односкладні й неповні речення. Прості ускладнені речення. Правила побудови складних речень. Логічні помилки у складних реченнях

1 варіант

1 рівень

Прочитайте текст і виконайте завдання 1─ 4 *(розділові знаки пропущено).*

[1] Батьківщиною слов'янської абетки як відомо стала одна з найдавніших європейських держав Болгарія. [2] Саме там на її Балканських високогір'ях у долинах Тракії знайшли собі притулок і захисток мудрі вигнанці учні Кирила і Мефодія. [3] Вони продовжили велику освітню місію братів не дали згаснути духовному вогнищу.[4] Писемність очі людини. [5] А вони мають бути проникливими тобто дивитися на світ бачити його очима і предків і наступних поколінь. [6] А для цього потрібно знати всі витоки своєї духовності і свою історію і свою культуру.

Завдання 1─ 4 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

1.Інверсія є в реченні

А [1] **Б** [3] **В** [4] **Г** [5] Д [6]

2. Односкладним реченням є

А [2] **Б** [3] **В** [4] **Г** [5] Д [6]

3. Вставна конструкція є в реченні

А [1] **Б** [2] **В** [4] **Г** [5] Д [7]

4. Узагальнювальне слово стоїть перед однорідними додатками в реченні

А [2] **Б** [3] **В** [4] **Г** [5] Д [6]

ІІ рівень

Завдання 5 ─ 18 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

5. Граматичну помилку допущено в реченні

А Ти не молися мовою чужою, бо, на колінах стоячи, умреш.

Б І стане рідна Україна, усі здолавши бурі злі, нам добрим раєм на землі.

В Майнувши сірим хвостом, дорога безшумно сховалася в зелені хлібів.

Г Побачивши кордони Батьківщини, мене охопила безмежна радість.

Д Дуби застигли, схиливши могутні голови в білих снігових шапках.

6. Граматичну помилку допущено в реченні

А Відчинивши двері, діти почали колядувати.

Б Побачивши в магазині нову енциклопедію, я захотів її переглянути.

В Посадивши біля школи липи, клени і каштани, семикласники повернулися до кабінету.

Г Відвідавши природознавчий музей, школярі жваво ділилися враженнями від побаченого.

Д Дивлячись кінофільм, несподівано сяйнула блискавка, ударив грім і розпочався дощ.

7. Правильно утворене словосполучення

А прийшов по справі **Б** біля семи днів

В загинув під час виконання **Г** турбуватися за оцінку

Д відсутній по хворобі

8.Помилку допущено в словосполученні

А за будь-якої погоди **Б** думати про навчання

В поряд зі школою **Г** біля вокзалу

Д по вихідних днях

9.*Двоскладним є речення*

А Погане слово не наздоженеш і конем. **Б** За добро добром платять.

В Досвітній холодок. **Г** Слово — зброя.

Д Кілька днів підряд мело колючим снігом.

10.Поширеним є речення

А Білоручки — дармоїди та недоучки. **Б** Потемніло, завітрило, гримнуло.

В Мені сумно. **Г** Спустився з небес на землю.

Д Були падіння, злети, поразки та перемоги.

11. Просте ускладнене речення є в рядку (розділові знаки пропущено)

А Лікар повідомив про небезпеку споживання грибів зібраних на забруднених територіях.

Б Нове століття вже на видноколі, і час новітню створює красу.

В Синоптики попереджали про можливість ускладнення погодніх умов.

Г Слово що йде від серця завжди проникає в серце.

Д І ось тепер поетеса в Єгипті а перед її очима синіє справжній Ніл.

12. Укажіть речення, яке є односкладним називним

А Ніч темна. **Б** На небі сонце.

В Пахне травою. **Г** Ніч наступу.

Д Настала ніч.

13.Неповним є речення

А Ріка наче яскраве віддзеркалення. **Б** Цей хліб — це праця ваших рук.

В Бідняцька цнота краща від панського злота. **Г** Бідному завжди вітер в очі.

Д Тримай голову високо, та не задирай носа.

14. Позначте правильну характеристику речення ***Побувайте в нас на луговині у весняний погожий день.***

А просте, двоскладне, повне, поширене, спонукальне, ускладнене однорідними означеннями

Б просте, односкладне, повне, поширене, спонукальне, неускладнене

В просте, односкладне, повне, поширене, спонукальне, ускладнене однорідними означеннями

Г просте, двоскладне, повне, поширене, розповідне, неускладнене

Д просте, односкладне, неповне, поширене, спонукальне, неускладнене

15. Узагальнено-особовим є речення

А На переправі коней не міняють.

Б Потемніло, завітрило, закрутила курява.

В Світе калиновий, жити нам ще, жить.

Г Для добрих друзів відчиняю дім і маю серця щиру нагороду.

Д А надворі так місячно, ясно, хоч голки збирай.

16. Речення з однорідними членами утвориться, якщо до частини ***Люблю я теплі травневі вечори…*** *додати фрагмент рядка*

А … тоді так мріється про щось небуденне.

Б… зі щебетанням птахів у нашому саду.

В… але не терплю холодних листопадових.

Г… вдихаючи пахощі яблуневого цвіту.

Д… хоча й червневі мають свої принади.

17. Спонукальне речення є в рядку

А Яка прекрасна наша мова!

Б Мене бентежать коралові звуки рідної мови.

В Чи розумієте ви глибину мудрості української мови?

Г Любімо, вивчаймо рідну мову!

Д Поки почало світати, козаки були вже за Очаковом.

18. Слово ***здавалося*** *не є вставним у реченні (розділові знаки пропущено)*

А Восени листя кущів здавалося червоним багаттям.

Б Сади цвіли в такому здавалося захваті, як ніколи.

В В очах дівчини здавалося була зібрана вся синява неба.

Г Здавалося дід якось ніби трохи сяяв.

Д Кущ здавалося і зимою зеленіє.

19. Речення ***Ханові підвели білого арабського скакуна*** *є*

А означено-особовим **Б** неозначено-особовим

В узагальнено-особовим **Г** безособовим

Д називним

20.Неправильно побудоване складне речення

А Усі дерева в лісі стоять сірі, тільки ялини зеленіють і приваблюють зір

Б Перше, на чому я хочу зупинитися, — це на підготовці студентів до практичних занять

В Лектор довго говорив про шляхи подолання кризи в економіці, проте це мало цікавило аудиторію

Г Розглядалося питання про те, як організувати літній відпочинок та спланувати роботу пасажирського транспорту в цей період.

Д Хоч пісня стара, але як величаво звучала вона після довгих боїв.

III рівень

Завдання 21-24 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ (кожне завдання 4б.)

21.Установіть відповідність між підкресленим дієсловом і його синтаксичною роллю

1 Пізнати мову народу — **зрозуміти** його душу	**А** обставина
2 Не любив я **ловити** птахів	**Б** означення
3 Настав час **прощатися.**	**В** додаток
4 Увечері прийшли діти щедрувати.	**Г** підмет
	Д присудок

22.З'ясуйте, яким компонентом ускладнено речення (розділові знаки пропущено)

1 Не виконавши завдання, не звертайтеся до мене.	**А** вставне слово
2 Усім, крім Данила, ця презентація сподобалась.	**Б** однорідні додатки
3 Наляканий громовицею, кінь тихенько заіржав.	**В** відокремлене означення
4 Голос у нього гучний і спочатку завжди впевнений і респектабельний, як кажуть, голос людини зі знанням справи.	**Г** відокремлений додаток
	Д відокремлена обставина

23.Увідповідніть вставні слова і словосполучення однієї групи за значенням.

1 наприклад	А можливо
2 безумовно	Б зокрема
3 напевно	В нарешті
4 на жаль	Г на щастя
	Д звичайно

24. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їх характеристиками

1 означено-особове	**А** Звістку зустріли, як найдорожчого гостя.
2 неозначено-особове	**Б** Не вчи рибу плавати.
3 узагальнено-особове	**В** Заспівайте, бабуню, мені колискову.
4 безособове	**Г** І враз усе стихло.
	Д У повітрі пахло ранком.

IV рівень

25. Пригадайте і запишіть 4 прислів'я, які б були односкладними реченнями. Визначте типи речень, підкресліть головні члени. (2б.)

2 Семестр

Тема 4. Пунктуаційна норма

Тема 5. Стилістична норма

Тема 6. Практична риторика

Контрольна робота №3

Пунктуаційна помилка. Тире між підметом і присудком у простому реченні. Розділові знаки у простих реченнях, ускладнених звертаннями, вставними словами і реченнями. Розділові знаки у простих реченнях, ускладнених однорідними членами. Розділові знаки у простих реченнях, ускладнених відокремленими означеннями, прикладками, обставинами. Кома і крапка з комою у складному реченні. Двокрапка й тире у складному реченні. Розділові знаки в реченнях із прямою мовою

1 варіант

1рівень

Прочитайте текст і виконайте завдання 1─ 4

[1] Тихо надворі було. [2] Дощик, що пробіг вулицею молоденьким галопцем, зник у полях за садами. [3] І після нього стала над селом блакитно-зелена прозорість. [4] Білий вишневий цвіт засвітився, набравши в свої чашечки роси. [5] Земля показала в кожній своїй травинці майбутнє, що вийшло на сонце зеленими жальцями. [6] Небо - усю свою голубінь, яка тільки в нього була. [7] Те свято прозорості тривало однісіньку лиш мить.

Завдання 1─ 4 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

1. Складнопідрядними означальними є речення

А [2],[3] **Б [**3],[4] **В [**2],[4] **Г[**2],[5]
Д [2],[7]

2. Дієприслівниковий зворот є в реченні

А [2] **Б** [3] **В** [4] **Г** [5] **Д** [6]

3. Односкладним є речення

А [1] **Б**[3] **В**[4] **Г**[6] **Д**[7]

4. Помилку при чергуванні у/в допущено в реченні

А [2] **Б**[4] **В**[5] **Г**[6]

Завдання 5 ─ 16 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

5.Позначте речення, у якому не потрібно ставити кому між однорідними членами речення (розділові знаки пропущено)

А Ніч була хоч і зоряна та темна.

Б Не руйнуймо ні веж ні людської душі височин.

В Ні з того ні з сього у небі збиралися хмари.

Г Не пам'ятник собі а творчість я плекала….

Д Ми чуєм трав зелений крик дощів задумані рефрени.

6. Позначте безсполучникове складне речення, між частинами якого слід поставити двокрапку (розділові знаки пропущено)

А Верби сплакували листям їхні золоті сльози гнало за водою.

Б Малював художник небо поставали небеса.

В Шумлять не ліси скрипкові оркестри лунають.

Г Хочеш піймати старого лиса мусиш бути хитрішим за нього.

Д Старі люди кажуть два хитрих мудрого не переважать.

7.Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А Будеш сіяти з сумом — вродить печаль

Б Бачу здалека: хвиля іскриста грає вільно на синьому морі.

В Повіяв вітер по долині, пішла долиною луна.

Г Погляне — холодною водою обіллє.

Д На білу гречку впали роси, веселі бджоли одгули.

8. Позначте складнопідрядне речення з підрядним міри і ступеня

А Немидорі знов приснився сон, ніби вона блукає з Миколою

Б Де гори круті звелися, в'ється змійкою битий шлях

В Скиби землі були такі чорні, що аж різало очі.

Г Зацвіла в долині червона калина, ніби засміялась дівчина-дитина.

Д Місця, де зроду не бували ми, лежать десь на краю землі.

9. Позначте складнопідрядне речення з послідовною підрядністю

А Я люблю слухати, як шумить ліс, як говорять поміж собою дерева.

Б Хто зберіг любов до краю і не зрікся роду, тільки той віддав всю душу, все, що міг, народу.

В Я бачу, як осінь гуляє в саду, як квіти від холоду терпнуть

Г Художник вертає людям пресвітле обличчя Бога, щоб люди не забували, що діти Божі вони

Д Уночі Андрій довго не міг заснути, бо в хаті було видно од великих зірок на небі і густо пахло холодною м'ятою

10.Речення ***<u>У лісі сумно, але я люблю цей смуток, бо він близький душі моїй</u>***

А складне речення з сурядним та підрядним зв'язком

Б складносурядне речення

В складнопідрядне речення

Г складне речення з безсполучниковим та сурядним зв'язком

Д складне речення з безсполучниковим та підрядним зв'язком

11.Позначте складносурядне речення, між частинами якого не ставиться кома (розділові знаки пропущено)

А Щороку вмирає трава і листя з дерев облітає.

Б Народилась трембіта з-під рук юнакових і полинула пісня її в полонини.

В Підбилися в зеніт Волосожари і каже казку зірка до зорі.

Г Густі тумани землю облягли і голубі простори посивіли.

Д І небо теплотою глибиніє і радість наливається в серця.

12.Складносурядне речення є в рядку (розділові знаки пропущено)

А Вони співали так як можуть співати тільки щасливі люди

Б Знов бачиш і віриш що все пролетить що ти перебореш недолю.

В Сині сосни шумлять і шумлять ніби світу начитують вірші.

Г Катер бурунив воду неподалік від берега і всі очі були приковані до нього.

Д А тим часом місяць пливе оглядать і небо і зорі і землю і море та глянуть на люди.

13.Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення **Усі притихли …***вибрати*

А з'юрмилися біля вікон.

Б і з'юрмилися біля вікон.

В а зеленкуватими й синіми снігами покотилися молоді голоси.

Г бо зеленкуватими й синіми снігами покотилися молоді голоси.

Д на небі вже зорі меркнули.

14. При заміні прямої мови непрямою допущено помилку в реченні

А Мати повідомила донечці, що в табір та поїде в серпні.

Б Мій друг повторює, ви одійдіть за хату, а ми виліземо.

В Софійка міркувала, що найяскравішим козаком є Кирило Тур.

Г Марія Олексіївна запитала в нас , хто не виконав домашнього завдання.

Д Батько сказав дітям, що час збиратися в дорогу.

15. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

А – Така та наша славна Україна, – твердить хлопчина в умі.

Б – Дивна дівчина, – погладив себе козак, – годі її збагнути.

В – Добрий кінь, – кажуть козаки, – День біжить, а три лежить.

Г – Здоров, мій гнідий! – каже козак, погладжуючи гнучку шию коня.

Д «Це наше новосілля, – говорила Мотря, – завтра по дневі роздивимося краще».

16.Відокремленою обставиною можна замінити підрядне речення в рядку

А Як купуєте товар, вимагайте від продавця чек.

Б Коли приїхали з лісу додому, було вже зовсім темно.

В Де б хор не виступав, скрізь його радо вітали.

Г Відколи знаю Оксану, вона дивує мене своєю терплячістю.

Д Кажуть, ніби навіть геніїв за життя не всіх розуміли й визнавали.

17. Дієприкметниковий зворот не виділяють комами в реченні (розділові знаки пропущено)

А Неначе зачарований велетень, стояв ліс опушений увесь білим інеєм.

Б Хлопчик намагався відігріти задубілі на морозі руки.

В Я люблю сад пронизаний наскрізь ранковим сонячним сяйвом.

Г Сюди переселяються птахи зігнані із сінокісних угідь і дрібні тварини.

Д Був сонячний день сповнений невгамовного пташиного щебетання.

18. Між підметом і присудком обов'язково треба поставити тире в реченні

А Самотність як обірвана струна. **Б** Жива природа ось довічний храм.

В Дівочі сльози мов весняний дощ. **Г** Дніпро оспіваний у фольклорі.

Д Ми не безліч стандартних я.

19.Не виділяється комами одиничний дієприслівник у реченні (розділові знаки пропущено)

А Не зрозумівши дівчинка запитала ще раз.

Б Старі верби стоять похнюпившись.

В Я радіючи дивлюсь на сади в цвіту.

Г Умившись дядько одягав чисту сорочку й сідав до столу.

Д Біля багаття обнявшись сиділи друзі.

20.У якому реченні підрядну частину можна замінити синонімічним дієприкметниковим зворотом

А Олесь, який плив поруч, допоміг мені вийти па берег.

Б Подвір'я затінює крислата яблуня, що росте під хатою.

В Думки, які роїлися в хлопцевій голові, не давали заснути.

Г В історії української державності є постаті, про які люди забули.

Д Де б хор не виступав, скрізь його радо вітали.

ІІІ рівень

Завдання 21-24 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ (кожне завдання 4б.)

21.Установіть відповідність між видами складнопідрядних речень та прикладами до них

1 місця **2** з'ясувальне **3** означальне **4** допустове	**А** Єлька сама не знає, звідки в неї той щем. **Б** І як для нас цікаві ті галактики, звідкіль ніхто сигнал не передав. **В** Хоч я був інколи лихий, все ж таки зі старшими вітався чемно. **Г** Де селилася людина, там виростали дерева. **Д** Доки людина дихає, вона сподівається.

22.Установіть відповідність між реченнями (розділові знаки вилучено) та схемами (вилучено сполучники та сполучні слова)

1 Пишається калинонька явір молодіє а кругом їх верболози й лози зеленіють. 2 Зліва співали струмки що збігали з гір і кожен з них мав свій голос. 3 Хвилинами його брав жаль і він стримував косу щоб не порушити тієї затаєної при землі краси. 4 Кожній людині властиво помилятися але нікому окрім дурнів не властиво бути впертим у помилці.	А [ ], [ ], ( ). Б [ ], [ ], [ ]. В [ ], ( ) [ ]. Г [ ], ( ), ( ) Д [ ], [ ].

23. Установіть відповідність між розділовим знаком та реченням

Розділовий знак	*Приклад (на місці крапок)*
1 тире	**А** Мистецтво ... посередник між людиною і Богом.
2 кома	**Б** «Ну, чого ж тебе понесло в поле...» -допитувалась мати.
3 знак оклику	**В** Черниш уже не бачив нічого ... крім протилежного берега.
4 двокрапка	**Г** Україно... Доки жити буду, доти відкриватиму тебе.
	Д Ідея проста ... за всіма правилами сучасної науки змоделювати Київ.

24. *Установіть відповідність між назвою розділового знака і реченням, де його треба поставити (розділові знаки вилучено)*

1 кома **2** тире **3** крапка з комою **4** двокрапка	**А Зелений яр сьогодні незвичайний … хисткий туман хитається на дні.** **Б Дзюрчали десятки фонтанів… лящали та щебетали всілякі птахи у клітках попід піддашшям… свистів стругом бондар.** **В Мало життя прожити … треба життя зрозуміти.** **Г Де-не-де біля вирв сивіє безводний полин… або кущиться пахучий чебрець.** **Д З-за землі, на кривавій попрузі неба, скочила невеличка іскорка; довга променяста смуга простяглася від неї над землею… далі викотився серп огненного кільця — і пучок світу полився, розливаючись по горах, лісах, по високих будівлях**

IV рівень

25**.** *Спишіть речення, розставте розділові знаки, зробіть повний синтаксичний розбір речення(2б.)*

Благословен той день і час коли прослалась килимами земля яку сходив Тарас малими босими ногами.

Контрольна робота №4

Стильова помилка. Стильове використання багатозначних слів і омонімів, синонімів, антонімів і паронімів. Стильові особливості слів іншомовного походження. Стильове забарвлення лексики. Книжна й розмовна лексика. Оцінна лексика. Стильова роль неологізмів і застарілої лексики. Стильове забарвлення фразеологізмів, виражальні можливості їх. Стильові особливості засобів словотвору. Стильові особливості частин мови. Вимоги до вживання синтаксичних одиниць у різних стилях. Систематизація й узагальнення вивченого матеріалу: лексикологія і фразеологія, морфологічна будова слова, написання слів з найуживанішими орфограмами, частини мови, слово, словосполучення, речення

1 варіант

1 рівень

Прочитайте текст і виконайте завдання 1- 6.

[1] Сосна. [2] Оспівана в піснях, опоетизована в легендах, вона завжди поруч людського пентхаусу. [3] За будь-якої пори сосновий бір був своєрідною коморою для сільських мешканців. [4] Коли надходила глибока осінь, і перший приморозок студив землю, бір одлунював людськими голосами. [5] Усім селом сходилися, щоб заготувати глиці. [6] Дорослі й діти нагрібали коп'яки опалої і за літо вистиглої хвої. [7] Нею утеплювали хати, палили в плиті. [8] А ще в сосновому бору можна було назбирати стиглих суниць, що густими острівцями купчилися на видолинкуватих галявинах, посмакувати терпкою ожиною, прихованою в густому моху, чорницею та брусницею, вивідати малинник, де сокоріло лісове птаство

Завдання 1— 6 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

1. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А [2] **Б** [4] **В** [5] **Г** [6] **Д** [7]

2. *Стильову помилку допущено в реченні*

А [2] **Б** [4] **В** [5] **Г** [6] **Д** [7]

3. Складнопідрядним з підрядним мети є речення

А [2] **Б** [4] **В** [5] **Г** [6] **Д** [7]

4. Складнопідрядним з підрядним часу є речення

А [2] **Б** [4] **В** [5] **Г** [6] **Д** [7]

5.Стиль тексту

А художній **Б** розмовний

В науковий **Г** офіційно-діловий

Д конфесійний

6.Засобом міжфразового зв'язку 1 і 2 речень

А спільнокореневе слово **Б** синонім

В займенник **Г**лексичний повтор

Д антонім

Завдання 7 ─ 22 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

7.Немає лексичної помилки в рядку

А жодного разу, молода юнка **Б** образив мимоволі, приймати участь

В розпочати збори, безглуздий абсурд **Г** ставити питання, поводитися ввічливо

Д передовий авангард, вимкнути електрику

8.За алфавітом записано всі слова рядка

А вантаж, ватний, Валерій, віра **Б** десяток, діалог, династія, дочка

В карий, капітан, капуста, касир **Г** пауза, пейзаж, педаль, попіл

Д габарити, гавкати, дорога, досвід

9. Неправильною є відмінкова форма числівника в рядку

А Р.в. шістсот п'ятдесяти семи **Б** Д. в. шестистам п'ятдесяти семи

В Зн.в. шістсот п'ятдесят сім **Г** Ор. В. шістьмастами п'ятдесятьма сьома

Д М.в. (на) шестистах п'ятдесяти семи

10.Не є спільнокореневими слова в рядку

А чистенький, чистесенький, відчислити, чистити

Б ліс, лісок, лісовий, лісник

В вода, підводний, водиця, водичка

Г ясніти, яснішати, ясненький, яснесенький

Д морозець, морозний, заморозки, підморозило

11.Незмінними є всі слова в рядку

А учора, виконано, мадам, ситро

Б кольрабі, меблі, навколо, писати

В тихо, багато, пальто, поні

Г таксі, другий, тут, розмовляти

Д дякувати, швидко, навесні, двічі

12.Граматичну помилку допущено в реченні

А Усміхаючись, альпініст розповідає про своє останнє сходження.

Б Виконуючи домашнє завдання, нас змусили користуватися додатковою літературою.

В Пов'язуючи бережливе ставлення до мови з поняттям патріотизму, учені мають рацію.

Г Осінь господарювала, укривши землю листям.

Д Крутою дорогою прямуючи, попереду мало побачиш.

13. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А Жаргон забруднює мовлення, заглушуючи живу думку і позбавляючи людину індивідуальності.

Б Глибокі урвища Соколиного бору поросли чагарником, ніколи не бачили сонця.

В Почувши голос матері, хлопчик побіг додому.

Г Люди, втомлені працею, поверталися в село.

Д Ген-ген здіймалися зелені полонини, освітлені сонцем.

14. Частка ***НЕ*** *пишеться разом з усіма словами в рядку*

А не/виконана робота, квітка не/полита, не/підготована стаття, не/забутній день

Б не/той, не/зчувся як, не/жаль, не/абияк, не/виконане завдання

В не/повага, не/далекий, а близький, не/доглянутий, не/почуте

Г не/оране поле, не/весело, ще не/продумана, не/забруднене повітря

Д не/дожата нива, не/розчищена доріжка, не/сподівана зустріч, не/міч

15. Позначте рядок, у якому виділене слово є сполучником і його треба писати разом:

А Він написав матері (про)те, що незабаром приїде

Б Козаки голили бороди, про/те завжди носили вуса.

В І певно, забути давно уже треба про/те, що хотілось багато сказати.

Г З вітрами шепчуться тополі про/те, що в радісній далі зерно нап'ється сонця в полі і соків щедрої землі.

Д Його шанують (за)те, що ніколи не підводить.

16.При- в усіх словах пишеться в рядку

А пр..зентація, пр…бинтувати, пр..своіти , пр..бережний

Б пр..мудрий, пр..землитися, пр..нишклий, пр..бій

В пр..глухий, пр..краса, пр..права ,пр..дорого

Г пр..берегти, пр..бічник, пр…хилити, пр..крашати

Д пр..бинтований, пр..фіксальний, пр..біднятися, пр..бігати

17. Позначте рядок, у якому допущено помилку

А очисний, зап'ясний, шістнадцять, пестливий

Б кадетський, тиснути, журналістці, кістлявий

В шістсот, жалісний, усно, проїзний

Г випускний, тижневий, кореспондентський, дилетантський

Д баяністці, абстрактний, преглибокі , кістлявий

18. Не є словосполученням усі слова в рядку

А через ліс, попід міст, лимонний пиріг, буду малювати

Б фізика і астрономія, вимовляти з інтонацією, хай поспішить, ковтати образу

В берізка росте, за партою, хворе серце, наді мною

Г орфоепія і графіка, з-під стола, буду відповідати, бити байдики

Д зроби все ж таки, духовні скарби, буду вчителем, не вмію

19.Усі слова треба писати через дефіс у рядку

А високо /корисний, дизель/двигун, прем'єр/ міністр, казна/як

Б по/перше, соціально/політичний, хтозна/коли, багато/гранний

В матеріально/відповідальний, інженер/програмувальник, будь/як, східно/слов'янський

Г лікар/терапевт, Лисичка/сестричка, суспільно /необхідний, на/гора

Д м'я́со/во́вня́ний, будь/який, всього/на/всього, прийшов/таки

20. Апостроф треба писати в усіх словах рядка

А без..ядерний, в...йокати, тім..я, підв..язати

Б над..яр..я**,** ад…ютант, мавп..ячий, риб…ячий

В п…єдестал, Х…юстон, жул…єн, ін..єкція

Г розп…яття, миш…як, торф..яний, в…ється

Д Св…ятослав, Мар…яна, зап…ястя, марнослів..я

21. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка

А ю(н/нн)ат, спросон(н/нн)я, шале(н/нн)ий,

Б глиби(н/нн)ий, святіс(т/тт)ю, ві(д/дд)аний

В війсь(к/кк)омат, со(н/нн)ий, пореформе(н/нн)ий

Г здійсне(н/нн)ий, на(л/лл)ю, да(н/нн)ий

Д притама(н/нн)ий, пі(д/дд)а(ш/шш)я, почу(т/тт)ів

22. Правильно утворено форми ступенів порівняння всіх прикметників у рядку

А найглибші , менш гарний, самий милий

Б щонайсмачніший, більш сильний, гірший

В більш говіркий, наймічніший, найглибокіший

Г найкумедніший, більш лимонний, старший мене

Д якнайгарніший, вищий за всіх, більш синіший

ІІІ рівень

У завданнях 23-28 до кожного з чотирьох рядків, позначених ЦИФРАМИ, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений БУКВОЮ.

23. *Встанови відповідність між виділеними словами та їх синтаксичною роллю в реченні*

1 ***Жити*** – Вітчизні служити.	**А** підмет
2 Завдання ***виступити*** в похід його не зупинило	**Б** присудок
3 Федько йде змія ***однімати.***	**В** додаток
4 На Слобожанщині господині просили посівальника обов'язково **посидіти** на порозі.	**Г** означення **Д** обставина

24. Установіть відповідність між видом односкладного речення та його прикладом.

1 безособове **2** означено-особове **3** неозначено-особове **4** узагальнено-особове	**А** *По всій Україні справжні коралі ще й тепер під назвою «доброго намиста» вважають великою цінністю.* **Б** *Стану в житті малою хвилиною, чорною гілкою на тополі.* **В** *За добро добром платять.* **Г** *Узимку та повесні курінь відчинено з ранку до вечора і цілу ніч.* **Д** *В зів'ялих листочках хто може вгадати красу всю зеленого гаю?*

25.Установіть відповідність між видом підрядного речення та його прикладом.

Вид речення	*Приклад*
1 з'ясувальне **2** обставинне мети **3** обставинне допустове 4обставинне умови	**А** Питають сосни, де я мешкаю**.** **Б** Коли б можна почати жити заново, то я б вивчив щонайменше три мови. **В** Українці завжди були добрими господарями на своїй землі, хоча не завжди вільно користувалися плодами своєї праці. **Г** Усім селом сходилися, щоб заготувати глиці. **Д** Над зеленими нивами тремтіло гаряче повітря, неначе хто тряс перед очима блискучим серпанком.

26.Установіть відповідність між реченнями та стилями мовлення

1 Означення, виражене дієприкметниковим зворотом, відокремлюється, якщо воно стоїть після означуваного слова. **2** Прошу надати мені відпустку з 15 по 17 листопада 2020 року за власний рахунок. **3** Нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. **4** Світ глобалізується, але неповторне, індивідуальне своєї ціни не втратило.	**А** конфесійний **Б** художній **В** офіційно-діловий **Г** науковий **Д** публіцистичний

27. Приєднайте до фрагмента речення ***<u>Перед очима слалися поля …</u>*** *запропоновані варіанти і з'ясуйте тип кожного з утворених речень.*

1 і безмежна синь неба. **2** однак мої думки повертались у минуле. **3** засіяні зерновими культурами. **4** які буйно поросли бур'янами.	**А** просте з відокремленим членом **Б** просте з однорідними членами **В** складне безсполучникове **Г** складнопідрядне **Д** складносурядне

28.З'ясуйте, якою формою дієслова є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).

До свого визнання вона **(1)** пройшла тернистий шлях, **(2)** сповнений наполегливої праці, і, **(3)** маючи неповну середню освіту, зуміла **(4)** стати однією з найосвіченіших жінок свого часу.

А особове дієслово

Б безособове дієслово

В неозначена форма дієслова

Г дієприкметник (особлива форма дієслова)

Д дієприслівник (особлива форма дієслова)